

Nr 96

Av herr **Åkerlund**, *angående malmbrytning och malmanrikning vid Stekenjokkgruvan.*

I statsverkspropositionen föreslår Kungl. Maj:t bildande av ett nytt statligt bolag för att påbörja arbeten för gruvdrift i Stekenjokkfyndigheten. Bolaget förutsättes skola träffa »avtal med LKAB om samarbete i tekniska, administrativa och ekonomiska frågor». Då ett samarbete med så omfattande innehåll skisseras att knappast någonting blir kvar för självständig verksamhet, får med hänvisning till propositionen 1968: 51 antas att det i verkligheten är LKAB som avses skola bära direkt ansvar för projektets tekniska och administrativa del. Det är också LKAB som utfört kalkylen av den väntade lönsamheten och därvid för sin del funnit densamma företagsekonomiskt »osäker». Då etablerad statlig företagsamhet lika litet som enskild kan förutsättas av sysselsättnings- eller glesbygdspolitiska skäl taga på sig ny förlustbringande verksamhet, begäres nu av riksdagen för nästa budgetår ett investeringsanslag av 12,5 milj. kr. för ett för ändamålet särskilt bildat bolag. Riksdagen skulle därmed direkt inkopplas på projektets ekonomiska del.

En för gruvbrytning skisserad anläggning beräknas kosta ca 90 milj. kr., vartill kommer kostnader för bostäder beräknade till ca 8 milj. kr. En så stor känd kostnad i en första etapp som ca 100 milj. kr. bör riksdagen enligt min mening inte taga på sig på de premisser som redovisats i statsverkspropositionen. Kommerskollegium synes ha kommit till liknande slutsats på för kollegiet relevant material och har ej heller begärt något anslag. Departementschefen anser emellertid för sin del förutsättningarna tillräckligt utredda.

I motion I: 560 till 1966 års riksdag har jag beträffande tillgodogörande av sulfidmalmer, vartill fyndigheten i Stekenjokk hör, betonat lämpligheten av att Bolidenbolaget anlitas och kan om skälen härför hänvisa till vad där anförts. Enligt min mening styrkes min uppfattning av vad i statsverkspropositionen säges angående utnyttjandet av sulfidmalmen i Adaks gruvfält. Uppgifterna härom visar stora fördelar för staten av privat legodrift av dessa gruvor. Mot utgifter av ca 65 milj. kr. står intäkter av inte mindre än ca 140 milj. kr. från ett litet gruvfält med för närvarande en kvarts miljon tons årlig brytning. Huruvida ett legodriftsavtal med Bolidenbolaget förhandlats om eller kunnat erhållas för Stekenjokk omnämnes icke i propositionen. I varje fall har icke gjorts gällande att en privat medverkan principiellt icke kunnat uppnås. Det är emellertid allmänt bekant, bl. a. genom föredragning inför ledamöter av riksdagens bankoutskott i januari 1969, att Bolidenbolaget är intresserat av ökad malmfångst i norra Sverige. Enligt min mening bör staten ställa sig genomgående positiv till önskemål av detta slag, i synnerhet med

tanke på fördelen av ekonomiskt lönande privat verksamhet i Norrland och kanske framför allt för att skapa sysselsättning och goda levnadsbetingelser åt befolkningen.

Staten bör därvid inte tveka att visa generositet beträffande tidigare nedlagda kostnader för prospektering m. m. eller framtida utgifter för samhällelig service. Likaså bör staten lämna frihet för Bolidenbolaget att självt bestämma det lönsammaste sättet för att nyttiggöra Stekenjokk såväl tekniskt som i fråga om produktionsstorlek och konjunkturrell variation därav. Både direkt och indirekt blir det ändå samhället i sin helhet, som har mest att vinna härpå. Det är för övrigt iögonfallande hur liten den av statsrådet ifrågasatta produktionen är vid jämförelse med internationella underjordsgruvor och t. ex. Bolidenbolagets dagbrott i Aitik. Jag kommer alltså till den slutsatsen att regeringen bör uppdraga åt kommerskollegium att förhandla med Bolidenbolaget om ett legodriftsavtal i syfte att snarast möjligt påbörja malmbrytning och anrikning vid Stekenjokk. Eventuellt erforderliga anslagsäskanden i anledning härav bör först därefter föreläggas riksdagen.

Även med särskild tanke på LKAB:s tilltänkta roll förtjänar i detta sammanhang ett par synpunkter att anföras. Med anledning av att LKAB under tidigare år kunnat förfoga över relativt stora penningbelopp härrörande från dess drift har en tendens uppstått att engagera bolaget för andra uppgifter än järnmalmsbrytning och -försäljning. Viktigast — och tveksammast — torde väl vara dess engagemang i oljeletningen. LKAB är ett järnmalmsföretag och enligt min mening icke lämpat för att med framgång ge sig in på väsensskilda områden, t. ex. bl. a. sulfidmalmsens. Den, när detta skrives, pågående strejken i LKAB visar också att LKAB behöver koncentrera all sin uppmärksamhet på sin egen hävdvunna uppgift och i vart fall för närvarande icke bör påtaga sig nya.

Äberopande det anförda hemställas,

att riksdagen med avslag på Kungl. Maj:ts proposition nr 1, bilaga 15, VII 1, avseende Stekenjokkgruvan i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att förhandlingar upptas med Bolidenbolaget om ett legodriftsavtal i syfte att snarast möjligt påbörja malmbrytning och malmanrikning vid Stekenjokk i enlighet med de riktlinjer som uppdragits i motionen.

Stockholm den 20 januari 1970

Henrik Åkerlund (m)
